

הצטמצמות אוכלוסיית דרורי הבית מאת אלי זערור

הנושא: העיור - הסיבה העיקרית להתמעטות דרורי הבית במדינות שונות. מידע מסיכום של שני מאמרים (ר' במקורות למטה)

תמונת מצב כללית של הירידה באוכלוסיית הדרורים במקומות שונים נכון לזמן כתיבת המאמר:

-אזורי החוף והעיר קראלה, הודו - ירידה של 80%.

-ניו דלהי, בירת הודו - עד 2003 כמעט נעלמו לחלוטין (המצב היום טוב יותר וישנה עלייה הדרגתית בבירה בעקבות פעולות שימור)

-בריטניה - ירידה של יותר מ-50% עד לשנות ה-90', מתבטא בהיעלמות של 7 מיליון זוגות.

-מדינות מערב אירופה ככלל - האוכלוסייה במגמת הצטמצמות.

הן בקולקטה בהודו והן במדינות מערב אירופה נערכו מחקרים שונים בנושא השפעת העיור בעל האופי המודרני על אוכלוסיית הדרורים. הדרורים היו נפוצים מאוד במדינות אלו ללא מגמת ירידה משמעותית לפחות עד שנות ה-70'. בבנייה הישנה היה שפע של מקומות קינון. המחקרים מוכיחים שכאשר הבנייה המודרנית נכנסה לתמונה, הלכו והצטמצמו מקומות הקינון, נוצרו שטחים פתוחים כמו פארקים וגנים שהקטינו גם הם את מקומות הקינון. אזורים בהם המצב הסוציו-אקונומי נמוך התאפיינו בסיכויים טובים להתרבות הדרורים בשונה מאזורים בהם האוכלוסייה האנושית ממעמד סוציו-אקונומי גבוה.

בנוסף העיור המודרני גרם לנזקים נוספים:

-הוא גרם להשמדת צמחי הבר, שאלה משמשים בית גידול לחרקים שמהווים חלק חשוב בהרכב התזונה של הדרור, בעיקר מבחינת מקור לחלבון. החלבון קריטי בייחוד בעונת הקינון כתזונה תקינה להתפתחות הגוזלים. מחקרים גילו כי פרחונים בערים היו רזים יותר, וכן שהשפעת טריפת הדרורים ע"י חתולים וציפורים שונות בעיר, כן משפיעות על הצטמצמות האוכלוסייה שגם ככה מתקשה לשרוד, בשונה ממקומות עם בנייה ישנה שם זה פחות משפיע.

-חורים בקירות הישנים היוו לדרורים מקום הימלטות מפני טורפים, וכעת אינם.

-מקומות שהיוו לדרורים אמבטיות חול ששומרות על בריאותם, הצטמצמו בשטח העירוני המודרני.

-הרס עצים לטובת העיור נמשך וגורם לנזקים גם בחללים הטבעיים ולא רק המלאכותיים.

-תחזוקה וניקוי הרחובות גורם להיעלמותם של חומרים חיוניים לבניית קינים.

-צמחי גדר חיה לגינות שדורשים תחזוקה והיוו אתרי מנוחה והימלטות מפני טורפים, הוחלפו בגדרות תיל וחומות.

-הגלים שמשחררות האנטנות הסלולריות הוכחו כמזיקות לדרורים וגורמים לירידה באוכלוסייתם.

לאחר כל זאת מביא המחקר בהודו *השערה* נוספת, לפיה ישנה סבירות שהדרורים חווים קושי נוסף להתמודד מול העיור בעקבות התמודדות עם *מינים מקומיים* דומיננטיים יותר: *העורב ההודי*, המיינה המצויה ויונת הסלעים*. היתרונות שלהם באים לידי ביטוי בגודלם, בפשרנות על סוגי מזון ומקומות קינון.

* יש להדגיש כי בהודו מינים אלו מקומיים ואינם פולשים*, אי אפשר להאשים אותם בסיבה העיקרית לירידת האוכלוסייה של דרור הבית מכיוון שעד העיור זה פשוט לא קרה.

המאמרים נלקחו ממאגר האוניברסיטה הפתוחה. עקב כך שלא הצלחתי למצוא אותם כזמינים לקריאה/הורדה חופשית באינטרנט, כנראה שלא ניתן לפרסמם ללא אישור. לכן אפרסם את שמם ומי שיכול לגשת למאגר אקדמי יוכל למצוא אותם.

מקורות:

Biplop Kumar Modak , 2017, - Impact of Urbanization on House Sparrow Distribution A Case Study from Greater Kolkata, India

LM Shaw, [D Chamberlain](#), [M Evans](#) , 2008 The House Sparrow *Passer domesticus* in urban areas: reviewing a possible link between post-decline distribution and human socioeconomic status*